

Študijski program za izpopolnjevanje
ZAKONSKA IN DRUŽINSKA TERAPIJA
Univerza v Ljubljani, Teološka fakulteta

Predstavitve študijskega programa:

1. Podatki o študijskem programu:

Študijski program za izpopolnjevanje *Zakonska in družinska terapija* obsega 60 kreditnih točk in traja 2 študijski leti ali 4 polletja.

2. Temeljni cilji programa in splošne kompetence

Temeljni cilji programa: študij družinske in zakonske terapije je namenjen dodatnemu strokovnemu izobraževanju diplomantov najrazličnejših strok, ki v svojem delu obravnavajo bodisi družino kot celoto bodisi posameznike kot člane družin, ter pare oziroma zakonce. Cilj programa je izpopolnitev teoretičnega znanja s področja družinskih in partnerskih odnosov, starševstva, intime, življenjskega cikla družine in posameznika in družinske psihopatologije ter usposabljanje udeležencev za uporabo tega znanja v terapevtski praksi. Program omogoča evalvirano izobraževanje za vse vrste poklicev, ki delajo z ljudmi, ter vključitev v domača in mednarodna strokovna terapevtska združenja in zbornice.

Splošne kompetence: po končanem izpopolnjevanju bodo udeleženci pridobili osebno izkušnjo v družinski terapiji ter bodo usposobljeni za samostojno izvajanje terapevtskega dela z družinami, pari in posamezniki, ki vključuje razumevanje problematike intimnih odnosov in individualne psihopatologije, empatično spremljanje in svetovanje, čustveno regulacijo travmatičnih izkušenj, verbalizacijo čustvenih procesov, načrtovanje terapevtskih srečanj in vodenje terapije ter etično presojo terapevtskih posegov.

3. Pogoji za vpis in merila za izbiro ob omejitvi vpisa

V študijski program za izpopolnjevanje iz zakonske in družinske terapije se lahko vpišejo diplomanti s končano najmanj prvo (bolonjsko) stopnjo študijskih programov s humanistično, pedagoško, socialno, teološko in družboslovno usmeritvijo, oziroma diplomanti (nebolonjskih) visokošolskih strokovnih programov z enako usmeritvijo.

Diplomanti programov z drugačno usmeritvijo se lahko vpišejo v program, če pred vpisom oziroma v prvem letu študija opravijo študijske obveznosti, ki jih glede na različnost strokovnega področja določi ustrezní organ fakultete v obsegu 16 kreditnih točk.

V program se lahko vpišejo tudi diplomanti programov z višjo stopnjo.

V skladu z 121. členom Statuta UL pogoje za vpis v študijski program za izpopolnjevanje izpolnjuje tudi, kdor je končal enakovredno izobraževanje v tujini. Postopek vodi pooblaščená oseba Univerze v Ljubljani, vsebinsko pa o priznavanju v tujini pridobljene izobrazbe odloča senat članice oziroma univerze skladno s 77. oz. 47. členom Statuta UL.

4. Merila za priznavanje znanj in spretnosti, pridobljenih pred vpisom v program

Specifična znanja in spretnosti, ki jih je udeleženec pridobil pred vpisom na program, lahko uveljavlja kot del študijskih obveznosti, če so pridobljena v javno veljavnem študijskem programu, vendar največ do 15 kreditnih točk. Teh znanj ni mogoče uveljavljati pri predmetih, sestavljenih pretežno iz vaj. Znanja morajo po vsebini ustrezati učnim vsebinam predmetov programa Zakonska in družinska terapija. O priznavanju znanj in spretnosti pridobljenih pred vpisom določa senat TEOF UL, na podlagi pisne vloge udeleženca, priloženih spričeval in drugih listin, ki dokazujejo uspešno pridobljeno znanje in vsebino teh znanj, da se znanja lahko ovrednotijo po ETCS.

Pri priznavanju znanja, pridobljenega pred vpisom, se bodo upoštevala naslednja merila:

- ustreznost pogojev za pristop in zahtevana predhodna izobrazba za vključitev v izobraževanje,
- primerljivost obsega izobraževanja z obsegom predmeta, pri katerem se obveznost priznava,
- ustreznost vsebine izobraževanja glede na vsebino predmeta, pri katerem se obveznost priznava.

V primeru, da komisija ugotovi, da se pridobljeno znanje lahko prizna, se to ovrednoti z enakim številom točk po ECTS, kot znaša število kreditnih točk pri predmetu.

5. Pogoji za napredovanje po programu

Za napredovanje iz prvega v drugo študijsko leto mora udeleženec opraviti vsaj tri izpite iz skupine obveznih predmetov ali 24 kreditnih točk. Opravljene obveznosti pri predmetu Družinski sistem in terapija I so pogoj za opravljanje obveznosti pri predmetu Družinski sistem in terapija II. Opravljene obveznosti pri predmetu Zakonska dinamika in terapija I so pogoj za opravljanje obveznosti pri predmetu Zakonska dinamika in terapija II.

V skladu s sklepom senata Teološke fakultete (25. seja senata z dne 5. 5. 2008) in s 153. členom Statuta Univerze v Ljubljani se lahko udeležencu pri prehodu v višje študijsko leto izjemoma spregleda do 6 KT študijskih obveznosti, če ima za to opravičljive razloge. Opravičljivi razlogi so navedeni v Statutu Univerze v Ljubljani.

V skladu s 152. členom Statuta Univerze v Ljubljani ima udeleženec, ki ni opravil oz. opravila vseh študijskih obveznosti za vpis v višje študijsko leto, določenih s študijskim programom, možnost, da v času študija enkrat ponavlja študijsko leto, če izpolnjuje s študijskim programom določene pogoje za ponavljanje. Pogoj za ponavljanje letnika so opravljene študijske obveznosti v skupnem obsegu 16 KT.

6. Pogoji za dokončanje študija

Za dokončanje študijskega programa za izpopolnjevanje je potrebno 60 kreditnih točk.

7. Načini ocenjevanja

Udeleženčevo delo se ocenjuje prek pisnih in ustnih izpitov, seminarskega dela, poročil in dela na vajah. Udeleženci opravljajo izpit v pisni in ustni obliki. Pogoji za opravljanje izpita so opravljene obveznosti iz vaj ter seminarji in poročila. Načini ocenjevanja posameznih predmetov so zapisani za vsak predmet posebej v učnih načrtih. Ocenjevalna lestvica je od 6-10 (pozitivno) ter 1-5 (negativno):

10	odlično	izjemni rezultati z zanemarljivimi napakami
9	prav dobro	nadpovprečno znanje, vendar z nekaj napakami
8	prav dobro	solidni rezultati
7	dobro	dobro znanje, vendar z večjimi napakami
6	zadostno	znanje ustreza minimalnim kriterijem
5-1	nezadostno	znanje ne ustreza minimalnim kriterijem

Izpitni režim poteka v skladu s Statutom Univerze v Ljubljani in Pravili in študijskim redom Teološke fakultete UL.

8. Predmetnik študijskega programa

Predmetnik je sestavljen iz obveznih in enega izbirnega predmeta. Obveznih predmetov je sedem; pokrivajo široko področje sistemskih teorij, terapevtskih modelov, pristopov in tehnik, ki jih mora poznati in obvladati vsak družinski terapevt, tako po teoretični plati kot po plati praktične usposobljenosti.

Zaporedna številka predmeta	Nosilec	Predmet	polletje						Σ ur	Σ ur štud obremenitev	Σ kred. Točk
			zimsko			poletno					
			pr	v	se	pr	v	se			
1	Gostečnik	Družinski sistem in terapija I	20	60		-	-	-	80	240	8
2	Erzar	Družinska psihopatologija	60	30	10	-	-	-	100	240	8
3	Kompan Erzar	Družinski sistem in terapija II				20	60	-	80	240	8

1. ŠTUDIJSKO LETO			1. polletje			2. polletje					
1	Gostečnik	Družinski sistem in terapija I	20	60		-	-	-	80	240	8
2	Erzar	Družinska psihopatologija	60	30	10	-	-	-	100	240	8
3	Kompan Erzar	Družinski sistem in terapija II				20	60	-	80	240	8

4	Gostečnik	Osnove sistemske-relacijskega pristopa				60	10	10	80	240	8
		Skupno 1. polletje	80	90	10	-	-	-	180	480	16
		Skupno 2. polletje	-	-	-	80	70	10	160	480	16
		Skupno 1. + 2. Polletje							340	960	32

2. ŠTUDIJSKO LETO			3. polletje			4. polletje					
5	Kompan Erzar	Razvojni cikli družine	30	20	10	-	-	-	60	180	6
6	Erzar	Zakonska dinamika in terapija I	20	60	-	-	-	-	80	240	8
7	Kompan Erzar	Zakonska dinamika in terapija II				-20	60	-	80	240	8
8		Izbirni predmet				30	30	30	90	180	6
		Skupno 3. polletje	50	80	10				140	420	14
		Skupno 4. polletje				50	90	30	170	420	14
		Skupno 3. + 4. polletje							310	840	28

Legenda: *pr* – predavanja, *v* – vaje, *se* - seminarji

Študijski program za izpopolnjevanje Zakonska in družinska terapija, ki traja dve študijski leti ali štiri polletja, obsega 60 ECTS, tj. 650 kontaktnih ur (predavanja, vaje, seminarji) oz. 1800 ur vseh obremenitev udeleženca.

10. Podatki o možnostih izbirnih predmetov in mobilnosti

Izbirni predmet je eden in omogoča poglobitev znanja in sposobnosti na posebnem področju terapevtskega dela z družino in pari. Izbirni predmet lahko udeleženci programa izberejo tudi na kateremkoli podobnem programu druge ali tretje stopnje na UL ali tuji univerzi, ki ima primerljiv sistem kreditnega ovrednotenja. Delež izbirnosti je 6 KT od 60 KT ali 10%.

11. Kratka predstavitev predmetov

Gostečnik: Družinski sistem in terapija I

Predmet je sestavljen iz predavanj in vaj, na katerih študentje prek igre vlog spoznavajo temeljne značilnosti terapevtskega dela z družinami. Posebna pozornost je namenjena podmenam sistemskega pristopa, ki predstavljajo podlago za ocenjevanje družinske problematike in posege v družino. Cilj predmeta je posredovati študentom temeljna znanja o družini kot sistemu odnosov, z različnimi podsistemi, vlogami, pravili ter vzorci komunikacije in čustvovanja.

Kompan Erzar: Družinski sistem in terapija II

Predmet je namenjen preučevanju teorij družinskega razvoja in se osredotoča na spremembe v družinskih pravilih, vlogah, vzorcih komuniciranja in medsebojnega dojemanja. Osrednji poudarek je namenjen možnostim, ki jih ima družina za opravljanje svojih temeljnih funkcij. Preučevanje družine z vidika razvoja zajema tudi pomembne prelome v normalnem razvoju družine, kot so ločitev, ponovna poroka, kronična bolezen, nenadna smrt, selitev, odhod od doma.

Erzar: Družinska psihopatologija

Namen seminarja je osvojitve temeljnih znanj o individualni psihopatologiji ter integracija omenjenih teorij s patologijo v družini in intimni partnerski zvezi. Ta znanja vključujejo teoretične osnove prepoznavanja individualne in družinske simptomatike, osnove relacijske etiologije in osnove nefunkcionalnega vedenja v družini in zakonu. Študentje se bodo seznanili tudi z osnovnimi značilnostmi psihiatričnega prepoznavanja simptomov, neustreznega in neprilagojenega (inappropriate and maladaptive) vedenja, ter temeljnimi načini zdravljenja mentalnih bolezni v medicini. Posebej bodo poudarjeni tudi razvojni dejavniki, ki povzročajo in vzdržujejo različne psihološke in interpersonalne motnje.

Gostečnik: Osnove relacijsko-sistemskega pristopa

Osrednji del vsebine predmeta sestavljajo spoznanja o novih terapevtskih pristopih, zlasti objekt-relacijskem pristopu, kognitivno-behaviorističnem modelu, Bowenovem modelu, kontekstualnem modelu, simbolično-izkustvenem modelu, emotivnem modelu in relacijsko-sistemskem modelu.

Kompan Erzar: Razvojni cikli družine

Slušatelji bodo seznanjeni z razvojnimi koncepti in aplikacijo teh konceptov v družinski terapiji. Vsak stadij razvoja družine bo predstavljen z vidika raziskovalnih rezultatov v polju družinske terapije in moderne konceptualizacije razvojnih faz v življenju posameznika in relacijske problematike v posamezni fazi. Študentje bodo spoznali razvojne faze družine od nastanka para do vzgoje otrok in para v starosti in osvojili splet znanj o družinskem razvoju, spremembah v družini, motnjah normalnega razvoja družine ter o sociokulturnih vplivih na ta razvoj.

Erzar: Zakonska dinamika in terapija I

Vsebina predmeta je zakonska terapija, katere značilnost je čustvena intenzivnost, preoblikovanje navezanosti, neposredno vrednotenje ter izostrena komunikacija. Predstavljeni in obravnavani bodo najpogostejši problemi zakoncev, kot so konflikt, depresija, jeza, težave z intimo, spolnostjo, otopelost in ločitev. Prek igranja vlog študentje spoznavajo osnovno čustveno in relacijsko dinamiko zakona. Namen seminarja je osvojitve znanj o intimnem, partnerskem odnosu in o zakonitostih njegovega razvoja.

Kompan Erzar: Zakonska dinamika in terapija II

Sestavni del predmeta je prikaz zakonskega konflikta z vidika medgeneracijskega prenosa vzorcev čustvovanja in z intrapsihične perspektive ter seznanjenje s tipično dinamiko oziroma življenjskim ritmom zakonskega odnosa. V seminarju študentje igrajo vloge zakoncev in zakonskih terapevtov.

11. Predviden obseg vpisnih mest in druge informacije

Predvideno število vpisanih udeležencev na študijsko leto je 30.